

HIRES

0000

Aktuális strófák.

Ez éjjel

szembenéztem ezer

vészellyel,

mert kintott szörnyű álom:

pincérnő volt az ideálom.

S jegyet akart. Sok-sok jegyet,

jeggyért adta pohárba a jeget,

jegyet akart a kávé után,

jegyet kért, ha néztem bután,

s akkor is, ha jártam, keltem,

ha bánatomban énekeltem,

vagy késemmel szívembe szeltem.

Azt kérte mindig: van-e jegyem,

e nélkül nem hagyta, hogy egyem,

nem hagyott élni,

nem hagyott félni,

sőt beszélni sem

s nem mondta meg, ki mit izen?

Borzalmas volt. És én, a dőre,

csak néztem vágyva a drága nőre,

s leadtam neki minden jegyeket

s nem mertem fogni legyeket.

Jegyet adtam azért, hogy ültem,

hogy néhanapján verset szültem,

jegyet adtam, ha irtam

és sirni is csak jegyre sirtam,

jeggyért kerít a lábomra zokni

s nem mertem senkivel kezét fogni,

Mert ily jegyem csak rég volt

s nem láttam: szép-e az égbolt?

S ő! jegyet is csak jegyre kaptam.

én mindenért — jaj! — jegyet adtam!

s mikor már vége volt

e szörnyű napnak

s végére jártam jegynek, lapnak,

fölujjongtam: — Most jön a csókl

A jegyeket a rossz egyet . . .

De szólt a nő: — Nem tudom, hogy

van-e Önnek csókljegye ? ? ?

SIP.

Urnapja,

A katolikus egyháznak ma, csütörtökön van egyik legbájosabb és jelentőségtelesebb ünnepe — az Urnapja. Szelid bájoságát a külső dekoráció, jelentőségét pedig a belső magasztosság és a lelkeket megnyugtató ideális tisztaság adja meg.

Külsőjében impozáns az a báj, mely az istenséget szimbolizáló oltári szentség körülhorozására megjelölt utvonalak földiszítése által ömlik el a templom környékén s amely ezzel a hétköznapi szürkeségébe borult lelket fel-emeli és ünnepi hangulatba ejti. A földet, melyen a baldachin alatti papság és a hivek sokasága elhalad, friss fü, illatos széna borítja be, a kerítések nyílásaiból rózsák és más színes virágok köszöntgetnek s a harang bugása mellett áhítatosan halad a menet Isten dicsőítésére, Isten imádására.

Belsőségében szinte meghatóan fölemelő a szívnek az az érzése, hogy most nem a szentek hagyományain és vallásos erkölcsösségének emlékein kell elmélyedni az egyház hívének, hanem a Jézus Krisztus testében megnyilatkozó egy és örök istenség nagysága, hatalmasága és örökkévalósága előtt. A vallásos szívek forró áhítata, tiszta imádsága most a jóságos Isten imádatában egyesül, Ő van egyedül a gondolatunkban. Ő hozza könyörög, esdekel és fohászkodik a felénk.

Egy Isten . . . A legmagasabb, a legtisztább fogalom, ahová fölemelkedett az emberi lélek. Az Ő megközelítésében megszűnik minden gyarlóság, mely bennünk él, ledől minden válaszfal, mely embereket egymástól különválaszt és legyen az bármilyen jelvényű templom. Ő, csak egyedül Ő van mindenütt jelen, itt is, amott is csak Őt, a nagy jóságot, a mindenható erőt imádjuk és áldjuk.

Urnapja, napsugaras, virágos és fényes ceremóniáktól ékesített szent napja az Urnak, legyél valamennyiünknek ünnepe. Fogadjon meg valamennyiünk szívében a legszentebb érzés és

csendüljön fel valamennyi ajkon az ima:

bocsásd reánk kegyességedet, üzzed el fölünk a véres borulatot, hogy fölragyogván újra a Te fényes napod, testvérek lehessünk ismét a szeretetben és megértésben . . .

—y.

Nyár van újra,

fényes, és kalászkokat érlelő. Meleg és lázakkal, forrósággal teli, mint az asszony szerelme. Urnapja.

Olyan furesa elgondolni, ezelőtt hogy örültünk az álmos napoknak, hogy készülődtünk pihenésre tíz-tizenegy hónapi munka után s milyen szelid melankóliával gondoltunk a muskátlivirágis kertekre a csendes faluk ölen.

Milyen régen is volt mindez; szinte el is feledtük, hogy egyszer volt így is. Most riadt megdöbbenéssel mindig csak számolgatunk: egy, kettő! három! . . . S mindjárt jön az új szám is, a negyedik.

Mintha nem is élnénk, mintha minden elveszett volna azon az augusztusi napon, amelyen először és utoljára hördült föl mellünkől a borzalmas vágy:

— Éljen a háború!

És most számolunk; egy, kettő! három! . . . Ujból kezdtük számolni az éveket félve, nemegve, mint a bűnös, aki tudatára ébred tettének és mellét verve gyötrődik balgasága miatt, s minden esapást, ami a fejére hull ettől az időtől számít:

Egy, kettő! három! . . .

Mellét veri az egész világ, amely 1917 évet számolt a Megváltó születése óta. Most ismét szellem született. Szellem, amely nem ismer irgalmat, csak ver kegyetlenül, érdem szerint. Az új évszámozással őt tiszteli az emberiség. Csak aztán ne érjenek a számok magasra; már mindenik kész örömmel sietne vissza ahhoz, akit elhagyott. De ez a szellem nemesak gonosz, hanem erős is és most nem akar a karjaiból egyet is kiengedni. Ez egyszer törököt fogott

Pap János.

Tömerdek volt tanítványa vivja verejtékes arcát az étellel, bizonyára sokan megtértek már közülük őt megelőzve oda, ahová ő keskeny vállain 74 év terhével most érkezett és bizonyára sokan véreznek közülük a három éves háború egyre hosszabbodott — ki biztosít róla, hogy nem fog-e még hosszabbodni? — frontjain. Pap János, akit diákkori emlékeim alapján mindig csendes embernek gondoltam, a legnagyobb zajgás közepette, aminővel valaha megátkozták ezt a gonosz Európát, vérüket hullajtó, erős ifjak három éve járványos pusztulása idején elment az ifjakkal, esendben, itt-hon, tiszta fehér ágyban elszenderült, azt sem tudtuk, hogy beteg, egy napon, gondolom a 180.000 olaszt felemészítő tizedik Isonzo-esata befulladásának napján hírül kellett vennünk hogy a matematika jeles, érdekes szegedi tanára matematikai pontossággal befejezte matematikai pontossággal végigélt életét.

Legutóbb is fel-feltűnt a szegedi utcákon nyulánk, szikár alakja. Megöregedett, de azt is valahogy matematikai pontossággal csinálta, nem sietett vele, de nem is gunyolta évei tekintélyes számát, évről-évre adott valamit az időnek, amely mult fölötté is, meg nem görnyedt, de nagyon csekélyke foku, szabályos szögben

már előre hajolt vékony, nemes vonású törzse. Mégis: emlékszem arra az időre, amikor a többi kedves, nekem mindig emlékezetes és az emberi jellem legváltozatosabb színeit sullyal reprezentáló piaristákkal együtt tanított. Mintha ugyanolyan lett volna, mint a halála előtti hetekben. Szigorú, komoly arcát, amelyet a jóság szerényen meghuzódó, finom vonásai mégis kedvessé tettek, mosolyra enyhülni sosem láttam. Ugyanolyan volt e tekintetben, mint a matematika másik tanára abban az időben a szegedi piaristáknál: Schandl Miklós. Sosem nevetett.

Azokban a nagy erkölcsi hittételekben, amelyeket a társadalom szociális élete legfőbb szabályai gyanánt állít fel, nevel és neveltet az ifjúságba, nem igen hiszek. Nem azért, mintha nem lenne köztük sok nagyon üdvös, amelyeket a legszigorúbban be kellene tartani és tartatni, ha másért nem, legalább azért, mert vallják, hanem ép azért, mert kitűnően égő invert égőkkel kell keresni az olyanokat, akik meg is tartják. Ha nem csalódom, engemet a Pap Jánosról való megemlékezésben nem a hála vezet, amely az egykori tanítvány lelkét felzaklatja, látván és hallván régi, mindig kedves emlékü tanárának az élők sorából öregén, de még mindig korán való hirtelen kidőlését. Talán meg-

elevenednek a legnagyobb szegénységben eltöltött gyermekkorom kedves emlékei, amelyek közül nem egyet köszönhetek Pap Jánosnak és társainak, talán arra gondolok, hogy velem együtt hányan vannak így: gyerekkorban és férfikorban, talán az jár az eszemben, hogy a sok frázis között, ami a levegőnkben van, a kevés szinigázások közül való az a történelmi bók: hogy a magyar piaristák a magyar ifjúság nevelői.

Szerdán, Pap János temetése napján bizonyára sokakat foglalkoztatnak ezek a gondolatok. A hála nagyon is szubjektív érzés, egy nagy testület megítélésénél a tárgyi jelenségek mellett háttérbe kell szorulnia. Kizárólag a hála címén senki se ólálkodhatik egy koporsóhoz a nyilvánosság koszorújával. De ha az a koporsó olyan érdemes emberé és kitűnő tanítóé, mint Pap János, a piarista, akkor nem borulhat rá a sirbant anélkül, hogy az események krónikása, mindjárt az első napon oda is el ne zárándokoljon és az érdekes ember haló poránál meg ne szólaltassa a város és a társadalom gyászát a kitűnő tanító halála felett és mindnyájunk elismerését a rend iránt, amely szegényes életünket ilyen pompás emberekkel gazdagítja.

K. S.